

# שורדים

## הסיפור שלהם התקווה שלנו

"שורדים" הוא מחזה חדש שמספר את סיפורם האישי של 10 ניצולי שואה בזמן שלטון הצורר הנאצי • קאסט צעיר ומגוון מקהילות שונות מרחבי קליפורניה במשחק משובח ומרגש שלא השאיר עין יבשה בקהל • עכשיו, ראשי הקהילה היהודית שמו להם למטרה להכניס את ההצגה החשובה לתוכנית הלימודים בבתי הספר ברחבי המדינה

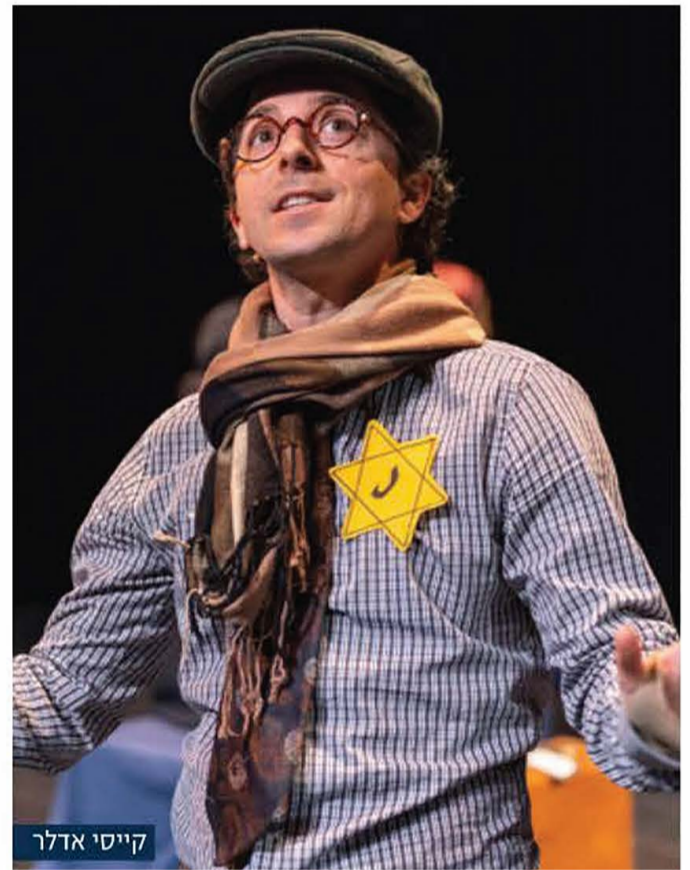
מאת: אלעד מסורי צילום: Kathrine Kohl



מימין לשמאל: במאית ההצגה: אייבי אביי, כותבת ההצגה: וואנדי קויט, מפקחת ההצגה בחוף המערבי: ג'ני בנסון



סידוניה לאקס ז"ל ניצולת השואה (אמא של ג'ני בנסון)



קייסי אדלר

בעבודות המפורסמות. וונדי: "רצינו להראות שכל הסיפורים והאנשים הם אמיתיים ואותנטיים, ולכן שילבנו דוקומנטרי בהצגה". להקרנה הגיעו אנשי תקשורת, קרובי משפחה רבים ואנשי חינוך. בנייהם גם הסנאטור הנרי סטרן שתומך בפרייקט במידה רבה. סטרן הוא גם יושב ראש מועדון של פרויקט הקולברטיב שצנצ'ה לראשונה על ידי מושל קליפורניה גאוין ניסוסם. הפרוייקט מבקש להנחיל לימודי חובה על שואה ואנטישמיות בבתי ספר. אין ספק ש"שורדים" יראו להפוך לחלק אינטגרלי במערכת הלימודית בכל מוסדות הלימוד בקליפורניה. בנסוף, "שורדים" נבחר להציג בספרייה הנישואית על שם רונלד רייגן באוקספורד הקרוב. "שורדים" הוא מחזה מהודק עם קאסט צעיר ומוכשר, הוא אוהו כך ולא מרפה, כתוב היטב, קצבי ורענן; כזה שכל אחד יכול להתחבר אליו. הכימיה בין השחקנים מצויינת והם צולחים את אתגר המעבר בין דמויות בצורה מרשימה. המחזה הוא סיפור של אנשים בתקופה החשובה בהיסטוריה של האנושות, שבאומץ הצליחו לשרוד, וסיפורם ראוי שיהווה השראה למאבק באנטישמיות, שגאה ודעות קדומות בימינו אנו.

צריכים ללמד את הילדים לא רק את סיפור השואה, אלא גם את להתמודד עם בריונות, אנטישמיות וכל פשעי השנאה. "שורדים" לא מספר רק את ההיסטוריה אלא מסביר איך להתמודד עם שגאה ודעות קדומות בהווה.

### "היום אני מביטה בהצגה ומרגישה שאמא שלי לוחשת לי באוזן: 'אני התחלתי ועכשיו את צריכה להמשיך'."

(ג'ני בנסון)

**השואה דרך סיפורם האישי של 10 ניצולים**  
וונדי: "כשניגשתי לתהליך הכתיבה ידעתי שאני לא ממש נהנית מעבודות היסטוריות יבשות משעממות או תאריכים, אלא אם הם מספרים דרך סיפור של אנשים. הם שאלו אותי מי רציני לדעת מספר רק את ההיסטוריה או לא להתמודד עם שגאה ודעות קדומות בהווה".  
וונדי: "כשניגשתי לתהליך הכתיבה ידעתי שאני לא ממש נהנית מעבודות היסטוריות יבשות משעממות או תאריכים, אלא אם הם מספרים דרך סיפור של אנשים. הם שאלו אותי מי רציני לדעת מספר רק את ההיסטוריה או לא להתמודד עם שגאה ודעות קדומות בהווה".  
וונדי: "כשניגשתי לתהליך הכתיבה ידעתי שאני לא ממש נהנית מעבודות היסטוריות יבשות משעממות או תאריכים, אלא אם הם מספרים דרך סיפור של אנשים. הם שאלו אותי מי רציני לדעת מספר רק את ההיסטוריה או לא להתמודד עם שגאה ודעות קדומות בהווה".

ג'ני: "יהי היה מפתיע ומחמם את הלב לגלות איך כולם לא רק אהבו אותה אלא גם ידעו המון על חייה. הם הכירו אותי. בכל מקום שמעתי: את ג'ני הבת של סידוניה לקס. הם השלימו לי את כל הפרטים החסרים וכל מה שרציתי לדעת על אמא ועל הסיפור שלה. היום אני מביטה בהצגה ואני מרגישה שאמא שלי לחשה לי באוזן: 'אני התחלתי ועכשיו את צריכה להמשיך'. זה בדיוק ככה. אני מרגישה שאני ממשיכה את המסורת שלה".  
היא לי הרבה שיחות עם אמא וצפיתי בהמון חומרים עליה כי הקרן לזיכרון השואה הקליטו ותיעדו את החיים שלה. אביה היה לוחם, הוא היה חלק מקבוצת הפרטיזנים. אמא שלי הייתה גנטו אושוויץ בירקנאו. אחרי הסיפורים שאני תמיד אכזרי הוא איך כילדה העלו אותה על הרכבת, ממש לפני תום המלחמה. תוך כדי התקבל מידע שהנאצים הולכים להפציץ את הרכבת הזו, וכך היה. הרכבת עלתה בלהבות ואמא שלי קפצה ממנה, התגלגלה בבוץ ואיך שואה הצליחה לשרוד. אחרי שנים היא מצאה את בן דודה והם עברו לישראל".  
וונדי חלקה עימי את הפעם הראשונה בה הרגיש את אגרוף את האנטישמיות מכה בה: "הייתי יהודיה נודדת. גרתי עם משפחתי בכל רחבי ארצות הברית: אילינוי, פלורידה ויסקונסין עד שעברנו בסוף לקליפורניה. הייתי בת 12 ואני זוכרת שגרנו באזור המפרץ ליד סן פרנסיסקו. הגעתי לבית הספר ובהתחלה אמת הכל היה טוב. אהבו אותי והיו לי חברים. ואו בתקופת תגי תשרי נעדרתי מבית הספר לתקופה של ראש השנה, יום כיפור וסוכות. להרצות בבתי ספר ואירועי זיכרון. "במצעד החיים" האחרון הצטרפו אליה בניה של ג'ני, אנדרו וריידי כדי לספר את סיפוריה. ההצגה הגיעה בזמן מיוחד. ג'ני עבדה על הפקה החדשה כשאמה עוד הייתה בחיים, אך מפאת גילה המתקדם וזרונה בגד בה. מה שהצריך את ג'ני לצאת למסע במהלכו שוחחה עם אנשים עימם נהגה אמא להיפגש ולעבוד. לכן הביתה יהודיה, יהודיה מלכותית ואנחנו

לא נשים לב ונאבק בו נמצא עצמנו בתוך מציאות היסטורית החוזרת על עצמה. וונדי סיפרה לי על תהליך העבודה עם קאסט כה מגוון של שחקנים, שחלקם כלל אינו נחשף לסיפור השואה בעבר. וונדי: "אנחנו באמת מעריכים את עבודת הבימוי המצויינת ש-Evie עשתה עם השחקנים הצעירים. היא הראתה המון תשוקה בכל הנהליך הזה. מכיוון שהיא לא יהודיה היה חשוב לה להבין את ההיסטוריה. לקחנו אותה ואת השחקנים למחיצות השואה בלוס אנג'לס. הם ראו גם המון סרטים על השואה כדי שיוכלו לפתח את הרגש כלפי התקופה הזו, כלפי השורדים ולהביא את זה לתופעה שלהם על הבמה. זה עבד ממש טוב. ההופעה הראשונה הייתה בתיכון בקלמנסט אל מול 500 תלמידים שישבו מרותקים- יכולת לשמוע סיכה נופלת על הרצפה."

### הצגה לזכרה של סידוניה לקס ז"ל

לג'ני בנסון ניסיון רב בהפקת הצגות, מופעים ואירועים בלוס אנג'לס, אך באתה מהצגות הבכורה בקליפורניה (שנערכה בבית הכנסת עדת אריאל בוואלי וילינג) התרגשות רבה נראתה על פניה. בנסון איבדה את אמא, סידוניה לקס, בדצמבר האחרון. סידוניה הייתה ניצולת שואה, ואת סיפוריה המיוחד כילדה קטנה בתקופה המצמררת הזו יכול למלא עמדי ספר שלם. היא הייתה פעילה מאוד בהסברת השואה, השתתפה באופן קבוע "במצעד החיים" והרבתה להרצות בבתי ספר ואירועי זיכרון. "במצעד החיים" האחרון הצטרפו אליה בניה של ג'ני, אנדרו וריידי כדי לספר את סיפוריה. ההצגה הגיעה בזמן מיוחד. ג'ני עבדה על הפקה החדשה כשאמה עוד הייתה בחיים, אך מפאת גילה המתקדם וזרונה בגד בה. מה שהצריך את ג'ני לצאת למסע במהלכו שוחחה עם אנשים עימם נהגה אמא להיפגש ולעבוד. לכן הביתה יהודיה, יהודיה מלכותית ואנחנו



מימין: אולמניה נרולה, ואני טוטי, שיר אביין

ומתאר ברדמטיות כיצד יהודים מאבדים את כבודם וחיותיהם, רכושם, את חירותם ולבסוף את חייהם. "שורדים" בויים היטב על ידי Evie Abay במאזן מביטוח, לשעבר פסיכיאטרית מוסמכת שפנתה לעולם המשחק. המחזה מאוזן, לא כבד את השיחה ב - "למה רק בפילדלפיה?". בנסון הייתה נחושה לעשות הפקה מחדשת ומיוחדת גם בחוף המערבי. וכך קרה.

### שחקנים יהודים, ישראלים, אסייתים ואפרו אמריקאים על במה אחת

הצגת שואה, למרות חשיבותן, עשויות לעיתים להיות ארוכות מידי ואפילו משעממות. לא במקרה של "שורדים"; שנכתבה חכם, חד ובקצב מהיר. המחזה, שאורכו שעה בלבד, כאלו נכתב בוויים בהתאמה לדור ה-Z מקדש תרבות הטיק טוק וטוויטר מדיה; הוא מציג דיאלוגים קצרים ומעברים חדים בין סצנה לסצנה ובנוי על פי טיים ליינ שמתחיל בגרמניה לפני השואה, יציאת הספר "מיין קאמפף", עליית היטלר לשלטון וליל הבדולח. מכאן ממשיך

כישראלי שגדל בארץ נתשפתי למחוזות רבים בנושא השואה. כמו גם רוצאות ומפגשים עם ניצולי שואה, עיבי זכרון, וביקורים קבועים במחיצות יד ושם. מחוץ לגבולות ישראל החשיפה לתכנים הללו מועטה. למעשה, כמעט ואינה קיימת אצל הקהילה הלא יהודית. בנסוף, ניצולי השואה או כמו שרבים מעדיפים לכנותם; שורדי השואה, הולכים ונעלמים. ובעולם בו מדד האלימות, האנטישמיות ופשעי השנאה נמצאים במגמת עליה מתמדת, סיפור שואת היהודים ולקחי צריכים להיות מסופרים בדיופים רבה יותר, בייקף לרוד הצעיר. SURVIVORS - (שורדים) הוא מחזה מצויץ שמספר את סיפורם של עשרה ניצולי שואה לפני פרוץ מלחמת העולם השנייה, במהלכה ואחריה; כשהם מנסים להתאחד עם יקיריהם. המחזה כבר זכה לכותרות בחוף המזרחי של ארצות הברית והגיע עכשיו גם לקליפורניה עם קאסט חדש של שחקנים צעירים מקומיים. "שורדים" נוצר ב-2017 על ידי הכותבת האמריקאית וזכת הפרסים: Wendy Kout, שהתפרסמה עם קומדיות שכתבה בין היתר לרובין וויליאמס ווונדי מורגן. וונדי קיבלה את המשימה לכתוב את המחזה עבור תיאטרון ה-CenterStage ברובצ'סטר ניו יורק, שרוצץ עד כה בפני למעלה מעשרת אלפים סטודנטים בתיאטרון ואירועים פרטים. תקופת הקורונה עצרה את המומנטום לשנתיים, אך עם החזרה לשגרה "שורדים" שבו להופיע במקומות רבים בפילדלפיה ובקנדה. ההצלחה אינה נעלמה מעיניה של ג'ני בנסון, מפיקה ומנהלת בכירה ב-Teav פרודקשן וגם המייסדת של להקת המחול הקומדיית "קשת חיים". היא החליטה להביא את המחזה החשוב הזה לחוף המערבי ואלינו ללוס אנג'לס. בנסון:

**לפרטים ותמיכה במחזה "שורדים" בקרוב:**  
www.artsforchange.world